

deringen af, om der foreligger et strafbart forhold...

Herefter må det antages, at politiet er berettiget til – uden at der foreligger egentlig ransagning – at skaffe sig adgang til og foretage iagttagelser på private områder i hvert fald i samme omfang, som udenforstående privatpersoner kan gøre det straffrit. Derudover må politiet på grund af de særlige kvalificerede formål, som det varetager – både efterforskningsmæssige formål og som uanmodet forretningsfører («negotiorum gestor») for ejeren af den lokalitet, hvor en forbrydelse eller en ulykke måske er ved at finde sted eller har fundet sted – have udvidet adgang til at foretage eftersyn af sådanne områder, som vel ikke er offentligt tilgængelige, men hvor politiets tilstedekomst for at løse dets opgaver er til ringe ulempe for ejeren eller snarere er til betryggelse for denne. På dette grundlag må det antages, at de ovenfor side 43, 2. afsnit, [det vil sige i nærværende citats 3. afsnit], rejste spørgsmål alle må besvares derhen, at politiets undersøgelser og skaffen sig adgang til de pågældende steder ikke har karakter af ransagning. På samme måde må det antages, at politiet kan undersøge en henkastet tegnebog eller en på et usædvanlig sted efterladt og formentlig brugstjålet bil for at finde eventuelle spor af en forbrydelse, uden at et sådant eftersyn kan betegnes som en ransagning.

Udvalget har overvejet, om man bør søge at opstille særlige regler, der præciserer den nedre grænse for ransagning. Udvalget er dog veget tilbage herfor, idet vurderingen i hvert enkelt tilfælde må afhænge af de konkrete omstændigheder, herunder ejerens interesse i at værne sine enemærker mod andres indtrængen og politiets formål med at skaffe sig adgang samt arten og omfanget af den undersøgelse, der agtes foretaget. Der er således en afgørende forskel imellem f.eks. om politiet flygtigt gennemser en række private forhavere for at se om en bankrøver, der er løbet forbi, har kastet sin overtrækstøj og sit våben ind i en have, og på den anden side, om politiet giver sig til at grave i en privat forhave for at lede efter nedgravede koster eller narkotika. Hvis politiet har en vis mistanke mod ejeren af det pågældende område, taler dette i retning af at kræve de formelle ransagningsregler opfyldt.

Efter udvalgets opfattelse bør den endelige fastlæggelse i hvert enkelt tilfælde af den nedre grænse for ransagning overlades til praksis, herunder eventuelt retspraksis f.eks. på grundlag af en klage efter retsplejelovens § 746. Medvirkende for udvalget ved denne indstilling har det været, at de gældende regler om ransagning, der heller ikke fastlægger den nedre grænse, ikke i praksis har givet anledning til tvister og klager af betydning.«

I overensstemmelse med det, der er anført om retsplejelovens regler om ransagning, lægges der med lovforslaget § 9 – om adgangen til at foretage tvangsindgreb, hvis der er rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold – ikke op til, at en myndigheds tilstedeværelse på f.eks. en privat mark eller i en privatejet skov, have eller lignende nødvendigvis vil udgøre et tvangsindgreb omfattet af bestemmelsen. For at forholdet vil falde inden for anvendelsesområdet for denne bestemmelse, skal der således efter ordlyden af og bemærkningerne til lovforslagets § 1 være tale om en »undersøgelse«.

Vurderingen af, om der foreligger en »undersøgelse«, vil – ligesom med hensyn til retsplejelovens ransagningsregler – bero på de konkrete omstændigheder i det enkelte tilfælde, hvor en myndighed er til stede i et privatejet mark- eller skovområde, en privatejet have eller lignende.

I denne vurdering vil bl.a. indgå karakteren og omfanget af de foranstaltninger, der skal foretages – herunder om myndigheden i forbindelse med sin tilstedeværelse skal foretage foranstaltninger i form af f.eks. nærmere at kontrollere bestemte forhold på det pågældende område. Desuden vil den omstændighed, at myndigheden i det pågældende tilfælde kan have en vis mistanke mod ejeren af det pågældende område om, at der er begået en strafbar lovovertrædelse – i lighed med de synspunkter, der er anført i ovennævnte citat fra Strafferetsplejeudvalgets betænkning – tale i retning af at anse myndighedens tilstedeværelse for et tvangsindgreb omfattet af lovforslagets § 9.

Der er imidlertid grund til at fremhæve, at det nævnte spørgsmål om den præcise afgrænsning af anvendelsesområdet for lovforslagets § 9 efter Justitsministeriets opfattelse ikke vil have nogen væsentlig praktisk betydning.

Det skyldes, at myndighederne efter lovforslagets § 9, stk. 2, fortsat vil kunne udføre sin til-